

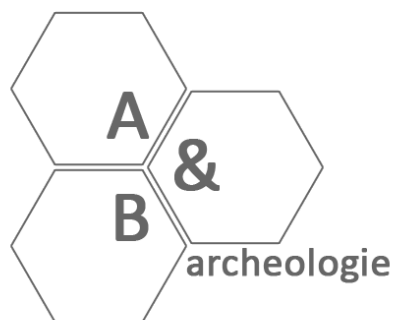
2021.183

Archeologienota Klein-Sinaai Merlanstraat fase II

Programma van Maatregelen

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Paulien FONTEYN

7-12-2021

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden aan de Merlanstraat te Klein-Sinaai (gemeente Stekene, provincie Oost-Vlaanderen), waarbij de oppervlakte van de betrokken percelen groter is dan 3000m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het plangebied is ca. 16.175m² groot en heeft een rechthoekige vorm. In het zuiden sluit het terrein aan op de Brugse Heirweg. Verder wordt het in het noorden omgeven door de Merlanstraat, in het oosten door de Koebrugstraat en in het westen door de Merlanstraat en de Vijfstekestraat. Het plangebied is onbebouwd en grotendeels in gebruik als weiland. Ter hoogte van perceel 465S is een beboste zone aanwezig. Het terrein wordt voornamelijk omgeven door woonwijken. In het noorden en westen zijn nog enkele weilanden aanwezig die echter eveneens verkaveld zullen worden.

Het plangebied situeert zich op ca. 300m ten zuiden van het centrum van Klein-Sinaai. De oudste voor het plangebied raadpleegbare historische kaart betreft de Ferrariskaart uit ca. 1777. Op deze kaart wordt het terrein weergegeven ten noorden van de reeds bestaande Brugse Heirweg. Het plangebied situeert zich in een veeleer landelijke omgeving waarbinnen bebouwing voorkomt in de kern van Klein-Sinaai. Het terrein zelf is onbebouwd; in het noordelijke deel zijn bomen aanwezig, terwijl het zuidelijke deel in gebruik is als landbouwgrond. De 19de-eeuwse kaarten geven evenmin bebouwing aan binnen de grenzen van het terrein. Op de topografische kaart van 1893 is voor het eerst de spoorweg Zelzate-Sint-Gillis-Waas op te merken ten noorden van het plangebied. De orthofoto van 1971 lijkt een boomgaard of dergelijke aan te geven in het noordelijke terreindeel. Deze lijkt opnieuw verdwenen te zijn op de luchtfoto van 1979-1990. Tegen 2000-2003 komt het huidige bosje centraal binnen het plangebied tot stand. Het overige deel van het terrein blijft ook gedurende de 20ste en 21ste eeuw in gebruik als onbebouwde landbouwgrond. De orthofoto's van 2005-2007 en 2013-2015 tonen onbepaalde reliëfwijzigingen in het noordelijke deel van het terrein. Afgaande op de historische kaarten en luchtfoto's lijken geen grootschalige bodemingrepen te hebben plaatsgevonden op het terrein sinds het einde van de 18de eeuw.

Klein-Sinaai ontwikkelde zich op de dekzandrug Maldegem-Stekene die wordt afgezoomd door de Zeeuws-Vlaamse polders in het noorden en door de Moervaartdepressie in het zuiden. De dekzandrug bestaat uit een complex van zuidwest-noordoost georiënteerde stuifzandruggen die op het grondgebied Stekene een hoogteligging rond ca. +6,5 à +8,5m TAW kennen. De overgang naar de Moervaartdepressie wordt gekenmerkt door een steile rand. De depressie kent een breed en vlak reliëf met hoogtes rond ca. +3,8 à 4,0m TAW. Gedurende het laat-paleolithicum en het mesolithicum was ter hoogte van deze depressie een meer en vervolgens een meanderende waterloop aanwezig. Deze waterloop transformeerde geleidelijk tot een reeks moerassige weilanden die pas in de tweede helft van de 20ste eeuw in akkerlanden konden worden omgezet. Tot op heden is het een overstromingsgevoelig gebied dat voornamelijk gebruikt wordt als open akker- en weiland. Op siteniveau stijgt het reliëf enigszins van noord (ca. +6,3m TAW) naar zuid (ca. +7,3m TAW). Het noordelijke deel van het terrein vertoont daarnaast een enigszins geaccidenteerd reliëf, gerelateerd aan de inrichting van dit deel van het plangebied. Op de bodemkaart worden voornamelijk matig droge

tot matig natte zandgronden zonder profielontwikkeling gekarteerd binnen de grenzen van het plangebied.

De ruimere omgeving van het plangebied is op archeologisch vlak nog relatief ongekend. De gekende archeologische waarden zijn voornamelijk te linken aan de reeds goed gedocumenteerde Boudelo-abdijsite, gelegen op ca. 550m ten zuidwesten van het plangebied. Daarnaast zijn ten zuiden en ten oosten van het plangebied, op de zuidelijke rand van de dekzandrug, op de overgang naar de Moervaartdepressie, verschillende steentijdvindplaatsen gekend. Deze landschappelijke ligging, in een gradiëntzone was dan ook een bij uitstek geschikte locatie voor menselijke bewoning in het verleden.

Gezien tijdens archeologisch onderzoek op de terreinen meteen ten westen van het huidige plangebied grootschalige afgraving en ophoging werd aangetoond, werden controleboringen uitgevoerd om de verstoringsgraad van het plangebied na te gaan. Deze toonden aan dat ook binnen de grenzen van het plangebied grootschalige ontgravingen, mogelijk te relateren aan veenontginning, hebben plaatsgevonden. Na de afgraving werden pakketten vrij steriel zand opgevoerd. Hoewel het archeologisch en landschappelijk kader een verhoogd archeologisch potentieel aangeven voor het plangebied tonen de controleboringen aan dat de bodem reeds tot op grote diepte werd vergraven waardoor er op het terrein geen archeologische sites meer aanwezig kunnen zijn. De archeologische verwachting kan hierdoor bijgesteld worden naar zeer laag tot nihil.

Het plangebied zal verkaveld worden in 36 nieuwe loten. De nieuwe loten worden toegankelijk gemaakt via een nieuwe interne weg die in het zuiden aansluit op de bestaande Brugse Heirweg en in het noordwesten verbonden is met de nog aan te leggen interne weg van de aansluitende verkaveling. In het noordoosten wordt een wandelpad aangelegd dat verbonden is met de Koebrugstraat. Rondom de gebouwen en de weg worden parkeerplaatsen en groenzones met plaatselijke infiltratievoorzieningen aangelegd. De nieuwe bouwloten worden verder omgeven door een private tuinzone. Er zullen aldus aanzienlijke bodemingrepen plaatsvinden op het terrein: het bouwrijp maken van het terrein, de bodemingrepen voor de aanleg van nutsleidingen en -voorzieningen, de aanleg van de interne weg, het uitgraven van infiltratievoorzieningen, de funderingswerken, het optrekken van de nieuwe gebouwen, de aanleg van groen- en tuinzones etc.

Het plangebied heeft een zeer lage tot onbestaande archeologische verwachting. De controleboringen hebben aangetoond dat het terrein, net als de gronden meteen ten westen ervan, reeds tot op grote diepte werd afgegraven. Na de ontgraving werd het terrein opnieuw opgehoogd met een steriel, bleek zand. De originele C-horizont werd enkel ter hoogte van boorpunt 3 aangeboord op een diepte van ca. 110cm onder het huidige maaiveldniveau. De kans dat op deze diepte nog archeologische sporen bewaard zijn op het terrein is zeer laag tot onbestaande. Er wordt dan ook **geen verder archeologisch onderzoek** geadviseerd.